

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 20.03.2012

Bod programu: **Rôzne č. 4**

Vec: **Správa zo zahraničnej služobnej cesty - EPRA Brusel 05-07.10.2011**

Predkladá: **PLO**
Vypracoval: **Juraj Polák**

Dňa 05-07. októbra sa v Bruseli konalo 34. stretnutie členov Európskej platformy regulačných orgánov (EPRA). Agenda tohto stretnutia bola ako obyčajne rozdelená do dvoch rokovacích dní.

Na stretnutí sa za Radu pre vysielanie a retransmisiu zúčastnili:

JUDr. Ľuboš Kukliš – riaditeľ Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu

Juraj Polák – zamestnanec právneho odboru

1. Agenda prvého dňa začala plenárnym zasadnutím, ktorého téma bola *Regulácia obsahu a nové médiá: výzvy pri stanovení jurisdikcie nad audiovizuálnymi službami na požiadanie.*

- **Plenárne zasadnutie bolo koncipované ako panelová diskusia zložená z panelistov - zástupcov regulačných autorít Francúzska, Veľkej Británie a Slovenska a Dr. Rachael Craufurd-Smith z Edinburskej Univerzity.**

- Prvá so svojou prezentáciou vystúpila doktorka Rachael Craufurd-Smith z Edinburskej Univerzity

Témou úvodnej prednášky doktorky Craufurd-Smith bola otázka kompetencií regulačných autorít. Pripomenula, že primárnym účelom smernice o audiovizuálnych mediálnych službách je vytvorenie režimu, v ktorom každý vysielateľ, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo mediálnej komerčnej komunikácie zodpovedá iba jednému (príslušnému) regulačnému orgánu (tzv. one-stop regulatory shop). Princíp, kde iba jeden štát môže mať jurisdikciu nad konkrétnym vysielateľom/poskytovateľom však môže viesť k regulačnému „rozdeleniu“ a to v prípade, keď regulačný režim, ktorý by sa mal aplikovať (podľa sídla vysielateľa/poskytovateľa) je koncipovaný pre krajinu A, ale regulovaná služba sa zameriava na krajinu B. Výsledkom týchto situácií je napr. inštitút „výnimky“, kedy je možné upustiť od zásady regulácie podľa pôvodu služby (pozn. rozumej podľa toho, kde je vysielateľ/poskytovateľ usadený tzv. country of origin principle), ktorý je upravený v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách a bol tiež potvrdený v rámci rozhodovacej činnosti Európskeho súdneho dvora.

Doktorka Craufurd-Smith pripomenula, že vykonávanie redakčnej zodpovednosti nad audiovizuálnou mediálnou službou, je kľúčový koncept pre určenie, kto je vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie. Existujú však pochybnosti aká miera zasahovania do fungovania danej služby je nevyhnutná na to, aby bolo možné konštatovať, že subjekt vykonáva redakčnú zodpovednosť nad touto službou.

Doktorka Craufurd-Smith ďalej rozviedla inštitút „odchýlenia“ sa od zásady regulácie podľa pôvodu služby (pozn. rozdielny inštitút od vyššie spomenutej „výnimky“). V prípade „výnimky“ sa country of origin principle neuplatňuje z dôvodu, že daná služba má iba faktické sídlo v inom členskom štáte, aby sa vyhla prísnejšej regulácii v štáte, na ktorý sa táto služba v skutočnosti zameriava. Pri „odchýlení“ sa jedná o uloženie sankcií regulačným orgánom členského štátu, kde je služba dostupná (z dôvodu, že nie je v súlade so zákonnými ustanoveniami tohto členského štátu) napriek tomu, že vysielateľ ma reálne sídlo v inom členskom štáte a teda iný regulačný orgán vykonáva jurisdikciu nad touto službou.

Doktorka Craufurd-Smith tiež zdôraznila rozdiely medzi vysielaním a audiovizuálnymi mediálnymi službami. V prípade televízneho vysielania sa členské štáty môžu odchýliť od zásady regulácie podľa pôvodu služby iba v prísne stanovených prípadoch závažných porušení ochrany maloletých a podnecovania nenávisť. Z rozhodovacej činnosti Európskeho súdneho dvora vyplýva, že tento mechanizmus je možné uplatniť v prípade, keď kompetentný regulačný orgán, teda orgán členského štátu, kde je vysielateľ usadený, neuplatňuje svoje kompetencie (rozsudok Európskeho súdneho dvora č. C34-36/95, *Konsumentombudsmannen (KO) v De Agostini (Sevenska) Forlag AB and TV-Shop I Sverige AB* [1998])

Nie je však zrejmé, či je tento mechanizmus možné uplatniť aj v prípadoch keď podľa členského štátu, kde je vysielanie dostupné (vysielať ale nie je tomto štáte usadený) nie je regulácia „prvého“ štátu (kde je vysielateľ usadený) dostatočná napr. z dôvodu, že úprava ochrany maloletých je v „druhom“ štáte prísnejšia. V takomto prípade „druhý“ štát vykonáva tzv. sekundárnu reguláciu a teda reguláciu, ktorá ide nad rámec opatrení v „prvom“ členskom štáte (pozri rozsudok Súdu Európskeho hospodárskeho priestoru č. E-8/97 - *TV 1000 Sverige AB v The Norwegian Government*)

Posledný rozsudok Európskeho súdneho dvora (spojený rozsudok vo veciach *Mesopotamia Broadcast A/S METV (C-244/10) a Roj TV A/S (C-245/10) proti Bundesrepublik Deutschland*) v tejto oblasti opäť skôr inklinuje k záverom, že sekundárna regulácia je v rozpore s princípmi smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, najmä s hlavnou zásadou smernice umožniť nerušený cezhraničný príjem jednotlivých audiovizuálnych mediálnych služieb v rámci EU. Podľa tohto rozsudku môže členský štát aplikovať všeobecné pravidlá a sankcionovať vysielateľa v oblastiach harmonizovaných smernicou iba do takej miery, aby nebránil samotnému šíreniu tejto služby, a to aj v prípadoch, keď toto vysielanie závažným spôsobom porušuje regulačné pravidlá tohto štátu (ktorý však nie je štátom, kde je vysielateľ usadený). V prípade popisovanom v rozsudku sa jednalo o rozdielny výklad pojmu „podnecovanie nenávisti“. Nemecko, kde bolo predmetné vysielanie dostupné, prijalo voči vysielateľovi, ktorý spadal pod jurisdikciu Dánska, opatrenia, ktoré však nemali povahu regulačných opatrení, ale skôr povahu všeobecného zákazu činnosti. Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku skonštatoval, že tieto opatrenia nie sú v rozpore so zásadami smernice, nakoľko nebránia samotnému príjmu tohto vysielania v Nemecku (vysielanie pochádza z Dánska). Na akékoľvek opatrenia, ktoré by sa týkali samotného vysielania tejto služby v Nemecku, je však podľa Európskeho súdneho dvora oprávnené Dánsko, ako štát kde je vysielateľ tejto programovej služby usadený. Podľa doktorky Craufurd-Smith je diskutabilné do akej miery je možné posledné závery Európskeho súdneho dvora aplikovať, nakoľko ich striktná a úplná aplikácia by jednoznačne „nabúrala“ celý súčasne existujúci systém regulácie vysielania v Európskej únii.

V porovnaní s televíznym vysielaním, v prípade audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie existuje podstatne väčšie množstvo prípadov, kedy sama smernica o audiovizuálnych mediálnych službách povoľuje členským štátom odchyliť sa (viď predchádzajúci odsek) od zásady regulácie podľa pôvodu služby. Oblasti, v ktorých je možné uložiť prísnejšie sankcie aj službám, ktorých poskytovatelia sú usadení v inom členskom štáte - verejný záujem (sem patrí aj ochrana maloletých alebo podnecovanie nenávisti), ochrana verejného zdravia, verejná bezpečnosť a ochrana spotrebiteľov – kopírujú oblasti uvedené v smernici o elektronickom obchode. Princíp „výnimky“ zo zásady regulácie podľa pôvodu služby (aplikovaný v prípade ak sa vysielateľ usadí v inom členskom štáte iba fakticky, aby sa vyhol prísnejšej regulácii), smernica o audiovizuálnych mediálnych službách ustanovuje len pre televízne vysielanie. Podľa doktorky Craufurd-Smith je veľmi otáznou, či je členský štát oprávnený rozšíriť túto výnimku aj na audiovizuálne mediálne služby na požiadanie.

- Nasledoval zamestnanec úradu britského regulátora (OFCOM) David Mahoney

David Mahoney sa vo svojej prezentácii zamerával najmä na budúcnosť regulácie audiovizuálneho obsahu v kontexte zmien v oblasti technológií, obchodných modelov, spotrebiteľských návykov a očakávaní divákov vo vzťahu k regulácii. Zdôraznil, že služby založené na informačných technológiách sa stávajú v dnešnej dobe štandardom, poukázal tiež na skutočnosť ako nové technológie („smart TV, „hybrid TV“ alebo „connected TV“) stierajú pre užívateľa rozdiely medzi lineárnymi a nelineárnymi službami. Zároveň však pripomenul, že klasické televízne vysielanie je neuveriteľne odolné a že veľká väčšina (86%) programov je divákmi stále sledovaná práve v rámci televízneho vysielania. Ako sa však tempo technologických zmien zvyšuje, prejavujú sa tiež neklamné znaky, že spotrebiteľia začínajú byť zmätení ohľadom regulácie jednotlivých typov služieb. Vzhľadom na túto situáciu OFCOM v súčasnosti spúšťa štúdiu ohľadom spotrebiteľských očakávaní pri regulácii audiovizuálneho obsahu a ich priorit v tejto oblasti. V rámci tejto štúdie spotrebiteľia (diváci) budú hodnotiť vybrané oblasti regulácie (ochrana maloletých, neustrannosť, objektívnosť, ochrana súkromia, „škodlivý obsah“ - harm, „urážlivý obsah“ – offence) podľa ich závažnosti.

- Plenárne zasadnutie pokračovalo prezentáciou zástupcu francúzskeho regulátora – Emmanuel Gabla

Emmanuel Gabla vo svojej prezentácii, krátko popísal detailnú reguláciu (pozn. rozumej prísnejšiu ako pravidlá v smernici) audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie vo Francúzsku. Táto regulácia zahŕňa ambiciózne ustanovenia na podporu Európskych diel v službách na požiadanie a taktiež opatrenia v súvislosti s ochranou maloletých a reklamy. Francúzsky regulátor tiež môže vydať záväzné pokyny v oblasti ochrany maloletých a umiestňovania produktov (zatiaľ iba v rámci televízneho vysielania). Pripravované opatrenia pre audiovizuálne mediálne služby na požiadanie v oblasti ochrany maloletých obsahujú opatrenie, ktoré zväčša vychádzajú zo „sveta“ televízie, ako napr. piktogramy vekovej vhodnosti, vytvorenie tzv. „zóny dôvery“ (pozn. z pohľadu vylúčenia obsahov nevhodných pre maloletých), kontrolný rodičovský softvér, časové opony atď. Nedávno publikovaná IDATE štúdia, ktorá sa zaoberala trhom s audiovizuálnymi službami na požiadanie a jej závery ukazujú, že tieto opatrenia by pravdepodobne (v podstatnej miere) nemali mať negatívny dopad na tento trh. Francúzsky zákonodarca rozšíril inštitút výnimky (viď prednášku doktorky Craufurd-Smith) zo zásady regulácie podľa pôvodu služby, ktorá je v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách upravená pre televízne vysielanie, aj na audiovizuálne mediálne služby na požiadanie. Francúzsky zákonodarca toto rozšírenie odôvodňuje „kultúrными záujmami“ Francúzska.

Emmanuel Gabla tiež poukázal na legislatívne vákuum v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách, nakoľko služby, ktorých poskytovatelia sú usadení mimo Európskej Únie nepodliehajú pravidlám ustanovenými smernicou. Podľa jeho názoru by sa miera spolupráce medzi členskými štátmi EU, ako aj medzi členskými štátmi EU a členskými štátmi EHP (Európsky hospodársky priestor) mala zvýšiť, tak aby boli členské štáty schopné efektívne sa vyrovnáť s komplexnou realitou – rôznymi typmi poskytovateľov služieb a rôznymi úrovňami harmonizácie v jednotlivých členských štátoch. Zriadenie štruktúry pre užšiu a viac formálnu spoluprácu medzi členskými štátmi je podľa francúzskeho regulátora variant, ktorý stojí za preskúmanie.

- Ďalšou v poradí bola prezentácia zástupcu slovenského regulátora – Juraja Poláka

Zástupca slovenského regulátora v úvode svojej prezentácie poukázal na skutočnosť, že zásadné zmeny v technológiách podstatne narúšajú tradičné rozdelenie (tak diváka ako aj regulátora) na lineárne a nelineárne audiovizuálne mediálne služby, ako aj na služby poskytujúce audiovizuálny obsah, ktoré však nespádajú pod rozsah smernice a služby spadajúce pod túto reguláciu. Napriek uvedenému však z pohľadu legislatívy stále platí pre nelineárne služby resp. služby nespádajúce pod smernicu o audiovizuálnych mediálnych službách „miernejší“ regulačný režim, či už v zmysle tejto smernice alebo smernice o elektronickom obchode. Miernejšia regulácia je pri týchto službách odôvodnená ich rozdielnou povahou v porovnaní s televíznym vysielaním a práve špeciálny charakter týchto služieb zostáva napriek podstatným technologickým zmenám zachovaný. Vzhľadom na uvedené nie je podľa názoru zástupcu slovenského regulátora vhodné rozšíriť reguláciu televízneho vysielania v plnom rozsahu aj na ostatné služby poskytujúce audiovizuálny obsah, ale je naopak potrebné prispôbiť reguláciu ich povahe a účelu.

Zástupca slovenského regulátora ďalej informoval o konkrétnom prípade, kde bol slovenský regulátor upozornený sťažnosťou na prevádzkovanie služby na internete, pričom poskytovateľ tejto služby neoznámil regulátorovi jej poskytovanie. Regulátor preskúmal charakter tejto služby a dospel k názoru, že táto služba je audiovizuálnou mediálnou službou na požiadanie. Z tohto dôvodu začal správne konanie pre nesplnenie oznamovacej povinnosti. Subjekt, ktorého regulátor vyzval na vyjadrenie sa k daným skutočnostiam (na stránke označený ako „produkcia“) však vo svojom stanovisku uviedol, že nie je poskytovateľom tejto služby a odporučil regulátorovi, aby sa obrátil na majiteľa domény (doména bol registrovaná v USA). Vo svojom stanovisku tvrdil, že služba je prevádzkovaná neidentifikovaným subjektom sídlacim v USA, ktorému slovenskí dobrovoľníci (napr. aj on) zasielajú audiovizuálne materiály o Slovensku. Subjekt však vo svojom stanovisku nevysvetlil, prečo ak je služba prevádzkovaná subjektom sídlacim v USA a zameriava sa na Slovákov žijúcich v USA, obsahuje reklamu propagujúcu spoločnosti podnikajúce výlučne na území Slovenska príp.

v okolí mesta Trenčín (služba bola na tejto stránke charakterizovaná ako „trenčianska internetová televízia). Zástupca slovenského regulátora poukázal na fakt, že regulátor bude tento prípad ďalej riešiť a o výsledku bude ostatných členov informovať. (pozn. Rada rozhodnutím č. RL/98/2011 zo dňa 23.11.2011 identifikovala predmetný subjekt ako poskytovateľa tejto služby a udelila mu sankciu za porušenie povinnosti podľa § 63a ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. – upozornenie na porušenie zákona).

- Plenárne zasadnutie pokračovalo diskusiou, ktorá bola tentokrát koncipovaná ako debata ohľadom hypotetických prípadov, týkajúcich sa oblastí ako identifikácia poskytovateľa služby, posudzovanie, ktorému členskému štátu náleží jurisdikcia nad danou službou atď.

Prvý prípad popisoval situáciu, keď má poskytovateľ určitej služby sídlo v členskom štáte A ale táto služba sa zameriava na obyvateľstvo členského štátu B. Krajina A v zmysle svojej legislatívy nepovažuje túto službu za audiovizuálnu mediálnu službu na požiadanie. Naopak členský štát B, kde je táto služba dostupná, ju za audiovizuálnu mediálnu službu na požiadanie považuje.

V rámci diskusie prevládol zhodný názor, že zásada regulácie služby podľa pôvodu v tomto prípade platí a teda štátom kompetentným posúdiť, či predmetná služba spadá pod rozsah smernice je členský štát A, kde má poskytovateľ služby sídlo. Toto rozhodnutie však následne môže byť posúdené v zmysle ustanovení smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, konkrétne, či takéto rozhodnutie nespôsobí situáciu, kde služba, ktorá by mala spadať pod rozsah smernice zostane mimo regulačného rámca. Členský štát B by mal v takomto prípade najprv kontaktovať členský štát A a pokúsiť sa vyriešiť danú situáciu bilaterálnym rokovaním. V prípade rozporu je možné predostrieť takýto prípad Kontaktnému výboru Európskej Komisie, ktorý môže situáciu nezáväzne posúdiť. Konečné a záväzné rozhodnutie však v takomto prípade môže vydať jedine Európsky súdny dvor.

V druhom hypotetickom prípade je poskytovateľ služby, ktorá je prostredníctvom internetu dostupná aj v Európskej únii, usadený v USA, pričom táto služba zjavne naplňa definíciu audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie. Pri službách na požiadanie však neexistujú subsidiárne jurisdikčné kritéria ako pri televíznom vysielaní (up-link v členskom štáte alebo využívanie satelitnej kapacity členského štátu). Bolo by teda možné použiť ako kritérium pre určenie jurisdikcie (pre takúto službu) napr. umiestnenie servera (ta predpokladu, že tento je umiestnený v rámci EU)?

Diskutujúci, vrátane prítomných zástupcov Európskej Komisie sa zhodli, že použitie lokalizácie servera danej služby, ako subsidiárneho kritéria nie je možné, nakoľko smernica jasne určuje, ktoré kritéria sa majú použiť na určenie jurisdikcie pri službách na požiadanie a kritérium umiestnenia servera medzi nimi nie je. Takáto služba by nespádala pod reguláciu podľa smernice o audiovizuálnych mediálnych službách a nespádala by vôbec pod reguláciu Európskej únie. Členský štát je teda v zásade oprávnený prijať akékoľvek opatrenia voči tejto službe alebo jej poskytovateľovi (v prípade, že porušuje legislatívu tohto štátu), na druhej strane praktická vymožitelnosť týchto opatrení je (najmä v prípadoch služieb poskytovaných cez internet) viac ako otázna.

Pri treťom hypotetickom prípade je poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie usadený v členskom štáte A, pričom sa táto služba zameriava najmä na detské publikum a jej obsah tvoria aj reklamy, ktorých cieľová skupina sú práve deti. Táto služba je tiež dostupná v členskom štáte B, ktorý má prísnejšiu reguláciu ako smernica o audiovizuálnych mediálnych službách a v tomto členskom štáte je reklama, ktorá sa zameriava na deti zakázaná. Členský štát B, na základe možnosti „odchýlenia sa“ od zásady regulácie podľa pôvodu služby (ustanovenej smernicou) v prípade ohrozenia verejného záujmu a ochrany spotrebiteľov, prijal opatrenia, ktoré zabraňujú šíreniu predmetnej služby na jeho území.

Prítomní diskutujúci sa zhodli, že takéto opatrenia, by pravdepodobne boli vyhodnotené ako neproporcionálne a nie nevyhnutné pre zabezpečenie želaného účinku. Inými slovami zabezpečiť, že maloletí v danom členskom štáte nebudú vystavení reklame špecializujúcej sa na deti je možné dosiahnuť aj miernejšími opatreniami, ako obmedzenie príjmu celej služby na území celého štátu. V prípade, ak by sa namiesto ochrany maloletých jednalo o oblasť, ktorú smernica neupravuje (napr.

hazard) mohol by byť priestor pre opatrenia teoreticky širší, aj keď vyššie uvedené opatrenie, by pravdepodobne bolo stále považované za príliš „prísne“.

Posledný hypotetický prípad, popisoval situáciu, keď je poskytovateľ služby fakticky usadený v členskom štáte A, aby sa vyhol prísnejšej regulácii v štáte B, na ktorý sa jeho služba z veľkej časti alebo úplne zameriava. Ako už bolo uvedené smernica o audiovizuálnych mediálnych službách neupravuje inštitút „výnimky“ zo zásady regulácie podľa pôvodu služby pre služby na požiadanie (na rozdiel od televízneho vysielania). Je teda možné takéto prípady riešiť spôsobom ako Francúzsko a Belgicko, ktoré rozšírili inštitút výnimky (platný pre televízne vysielanie) aj na audiovizuálne mediálne služby na požiadanie?

Zástupca slovenského regulátora poukázal na fakt, že pri službách na požiadanie, ktoré sú šírené napr. prostredníctvom internetu môže byť v súčasnosti mimoriadne problematické skonštatovať, že tieto služby sa zameriavajú z veľkej časti alebo úplne na obyvateľstvo iného členského štátu. Mnohé skutočnosti (jazyk vysielania, obsah reklamy), ktoré v minulosti pri televíznom vysielaní mohli indikovať „zameranie“ služby na inú krajinu, môžu byť v súčasnosti legitímne podnikateľské rozhodnutia, ktoré sú odôvodnené maximalizáciou zisku (jazyk vysielania zámerné zvolený tak aby bol zrozumiteľný v celom geografickom regióne príp. technologické riešenia, ktoré ponúknu obsah v jazyku podľa krajiny pripojenia, rôzne typy reklamy, ktoré sa zobrazujú podľa krajiny pripojenia atď.) a nie vyhýbaniu sa prísnejšej regulácii. Prítomní zástupcovia Európskej Komisie uviedli, že francúzska a belgická právna úprava môže byť zo strany Európskej Komisie formálne namietnutá pri oficiálnom posudzovaní transpozície smernice v týchto krajinách, zatiaľ je ale predčasné hovoriť o tom, či sa tak stane alebo nie. Zástupcovia Komisie však uviedli, že dôvod, prečo tento inštitút pri audiovizuálnych mediálnych službách na požiadanie v smernice absentuje, nie je pretože by na to nikto nepomyslel ale jednoducho preto, že tvorcovia tohto mechanizmu nepovažovali jeho rozšírenie aj na služby na požiadanie za potrebné.

2.

- Témou pracovnej skupiny č. 1 bolo „*umiestňovanie produktov*“.

Na úvod pracovnej skupiny bolo prezentovaných niekoľko príkladov umiestňovania produktov, pri ktorých mohlo eventuálne dôjsť k porušeniu povinnosti – nepripisovať príslušnému produktu neprimeranú dôležitosť (undue prominence).

Prvým z príkladov bola epizóda (známeho) francúzskeho seriálu, pričom dej tejto epizódy bol zasadený do prázdninového plážového klubu. V rámci umiestňovania produktov bol „seriálový“ klub pomenovaný podľa skutočného (vo Francúzsku veľmi známeho) dovolenkového klubu „Marmara“. V rámci deja potom dochádzalo ku viacerým zobrazeniam názvu klubu, typických klubových farieb atď. Vo všeobecnosti však boli tieto zobrazenia zaradené do deja viac-menej prirodzenou formou (personál klubu nosil tričká s názvom klubu, pred hlavným vchodom do klubu bol veľký „billboard“ s názvom klubu atď.). Kvantitatívny výskyt týchto zobrazení nebol napriek skutočnosti, že celý tento diel sa odohrával v danom klube, výnimočne vysoký a v rámci epizódy tiež neboli použité žiadne zjavne propagačné kamerové efekty (zoom na názov klubu atď.). Program bol riadne označený ako program obsahujúci umiestňovanie produktov.

V diskusii boli zastúpené oba názory. Na jednej strane odznelo viacero stanovísk, ktoré považovali takúto formu umiestňovania produktov za únosnú, a to najmä z dôvodu, že názov klubu bol v rámci programu zobrazovaný v situáciách, kde to bolo „uveriteľné“ a odôvodniteľné z pohľadu deja programu. Na druhej strane, zástupcovia niektorých regulátorov mali vážne pochybnosti o miere redakčnej nezávislosti vysielateľa, v prípade ako je tento, keď je dej celej epizódy seriálu „vystavaný okolo“ príslušného produktu. Vyjadrili presvedčenie, že program by nemal byť „vystavaný okolo“ produktu ale produkt by mal byť umiestnený do programu. V konečnom dôsledku sa však nakoniec väčšina diskutujúcich zhodla na názore, že takáto forma umiestňovania produktov je ešte stále akceptovateľná, hoci veľmi blízko hranice.

Druhou praktickou ukážkou bolo umiestňovanie produktov v českom seriály. Všetci diskutujúci sa v tomto prípade zhodli s českým regulátorom (ktorý za tento program udelil vysielateľovi sankciu), že v tomto prípade sa jedná o zjavný prípad pripisovania neprimeranej dôležitosti príslušnému produktu. V predmetnej scéne doktorka predpíše detskému pacientovi konkrétny liek, pričom krabička s názvom lieku bola niekoľkokrát zobrazená v priblíženom zábere, liek bol extrémne často (v kontexte celkovej dĺžky scény) spomínaný v dialógoch tejto scény a doktorka niekoľkokrát pozitívne hodnotila jeho účinky.

Ďalším praktickým príkladom bola ukážka z poľskej kuchárskej šou, kde mali obidvaja účinkujúci oblečenú zásteru s čitateľným názvom poľského supermarketu. Zástery súťažiacich však neboli žiadnym spôsobom zdôrazňované ani vizuálne ani verbálne a preto sa všetci prítomní zhodli na to, že predmetný program neporušil ustanovenia o umiestňovaní produktov (program bol riadne označený).

V rámci diskusie bolo tiež poukázané na konkrétny prípad v Slovenskej republike, kde moderátori spravodajskej televízie, po celkovom redizajne štúdia, začali používať v rámci jednotlivých programov notebook, ktorý bol zobrazený takým spôsobom, že jeho značka na zadnej strane bola jasne rozoznateľná. Vysielateľ uviedol, že si tento notebook (vybral) a zakúpil sám a nedostal ho v súvislosti so žiadnou komerčnou aktivitou. Účastníci pracovnej skupiny sa vo všeobecnosti zhodli, že napriek tomu, že v tomto prípade pravdepodobne nedošlo k porušeniu zákonných pravidiel, takýto postup vysielateľa jednoznačne nastoľuje otázku žurnalistickej etiky a redakčnej integrity vysielateľa a to najmä v prípade, ak sa jedná o spravodajskú televíziu. Viacerí diskutujúci, tiež poukázali na fakt, že tieto podozrenia by mohli byť jednoducho odvrátené „zamaskovaním“ konkrétneho názvu notebooku, pričom takýto akt by zasiahol do celkového dizajnu resp. použiteľnosti notebooku v minimálnej miere.

- Témou pracovnej skupiny č. 2 bolo „Regulácie digitálnej televízie a životaschopnosť jednotlivých platforiem digitálnej terestriálnej televízie“.

Z jednotlivých vyjadrení, ktoré odzneli v rámci pracovnej skupiny sa javí, že vlastníctvo/držba infraštruktúry pre terestriálne vysielanie je rozhodujúcou skutočnosťou pri prechode z analógového na digitálne vysielanie.

Taliansko si namiesto viac efektívnej možnosti - využitie frekvenčného spektra kombináciou viacerých existujúcich televíznych kanálov do jedného frekvenčného kanála, zvolilo možnosť zvýšenia kapacity pre mediálne skupiny vysielajúce terestriálne. Toto viedlo k situácii kde sa v rámci mediálneho trhu v zásade nič podstatné nezmenilo oproti analógovej ére, kde každá televízna stanica využívala jednu (alebo viac) frekvencií. Z tohto dôvodu nebolo v Taliansku potrebné dosiahnuť dohodu medzi konkurenčnými televíznymi stanicami na vstup do jedného multiplexu. Takéto riešenie je však možné iba v prípade, ak má štát dostatok použiteľného frekvenčného spektra. Taliansky televízny trh je však jeden z najrozvinutejších trhov v Európe a práve tento jeho status umožnil využiť toto riešenie pre digitálnu terestriálnu televíziu.

Vo Švédsku bol úspech digitálnej terestriálnej televízie zaručený vládnym rozhodnutím licencovať iba jedného operátora pre digitálnu terestriálnu televíziu. Napriek skutočnosti, že Európska Komisia mala určité obavy ohľadom dodržiavania zásady konkurencie na voľnom trhu, toto rozhodnutie sa prejavilo ako veľmi úspešné z pohľadu spustenia digitálnej terestriálnej televízie.

Situácia v Írsku nie je tak „ružová“, nakoľko vlastníka infraštruktúry na terestriálne televízne vysielanie nie je ten istý ako držiteľ oprávnenia na šírenie digitálneho terestriálneho vysielania. Ďalším problémom pre írsku digitálne terestriálne vysielanie je vysoká penetrácia satelitného digitálneho vysielania, ktoré navyše ponúka obsah na vyššej úrovni, ako digitálne terestriálne vysielanie.

- Témou pracovnej skupiny č. 3 bola „ochrana maloletých a nové médiá“.

Zástupkyňa talianskej spoločnosti Fastweb informovala pracovnú skupinu o zmene stratégie spoločnosti, ktorá sa z poskytovateľa IPTV pomaly transformuje na komplexnejšieho operátora. Podľa talianskej zástupkyne výzva zabezpečiť efektívny systém pre ochranu maloletých sa v súčasnosti podstatne zmenila, vďaka skutočnosti, že služby poskytujúce audiovizuálny obsah na požiadanie sa

stali súčasťou sociálnych sietí. Ochrana maloletých sa stáva viac sofistikovanou a výrazne sa prekrýva s koncepciou bezpečnosti na internete. Týmto sa táto otázka stáva aktuálnou aj pre poskytovateľov internetového pripojenia, ktorý v minulosti nemali žiadnu zodpovednosť za audiovizuálny obsah na internete. Ďalšou výzvou je miera interaktivity maloletých, ktorá si v súčasnosti vyžaduje zvýšenú pozornosť poskytovateľov internetového pripojenia. V novej ére škodlivý obsah už viac nie je jedinou starosťou v súvislosti s maloletými ale aj nové témy, ako súkromie, on-line bezpečnosť, šikana na sociálnych sieťach atď. Podľa talianskej zástupkyne štruktúrovaná samoregulácia je jedinou efektívnou cestou ako zložiť tieto výzvy.

Podľa zástupcu britskej mediálnej spoločnosti BSkyB, ochrana maloletých na internete vyžaduje spoločný prístup pozostávajúci z technických opatrení a vzdelania. Čo sa týka technických opatrení všetci zákazníci dostanú zadarmo rodičovský kontrolný systém. Tento systém je jednoduchý na používanie, chránený heslom s individuálnym PIN kódom, ktorý umožňuje rôzne úrovne blokovania, vekových kategórií a časových obmedzení. Čo sa týka vzdelania, zákazníkom sú poskytované odborné materiály určené pre rodičov. Vláda Veľkej Británie v roku 2011 zadala vyhotoviť odborný referát na tému „komercializácia a sexualizácia detstva“. Na základe tohto materiálu boli prijaté odporúčania, ktoré by mali pre rodičov uľahčiť blokovanie obsahu pre dospelých alebo obsahu pre vekovo obmedzené skupiny na internete a poskytnúť konštantnú ochranu v rámci všetkých médií. V rámci referátu dospeli odborníci k záverom, že priemysel by mal zabezpečiť, aby si rodičia v oblastiach rodičovskej kontroly alebo možností filtrovania nevhodného obsahu vybrali „aktívnu“ možnosť. Ako reakciu na predmetný referát, chce BSkyB demonštrovať, že samoregulácia môže byť efektívna. Spolu ostatnými významnými spoločnosťami na tomto trhu (TalkTalk, Virgin media) pripravili návrh kódexu týkajúceho sa rodičovskej kontroly na internete. Na tomto návrhu spolupracovali zástupcovia priemyslu spolu s organizáciami na ochranu detí.

Ako posledný vystúpil zástupca spoločnosti Facebook. Tento v úvode pripomenul, že napriek svojmu masívnemu úspechu je Facebook stále veľmi mladá spoločnosť. Spoločnosť v auguste spustila novú kontrolu on-line súkromia. Užívatelia sú teraz vyzvaní, aby prešli „vzdelávacím tutoriálom“. Spoločnosť sa tiež snaží prenasledovať pedofilov napr. aj pomocou „foto DNA“ systému (systém, ktorý umožňuje vyhľadávať na základe zhody vizuálu napr. tváre a nie na základe textu) alebo pomocou rozšírenia možnosti nahlásiť nevhodný obsah (tzv. report button). V rámci spoločnosti bola tiež vytvorená nová komisia, ktorá ma na starosť bezpečnosť a ktorá vyhodnocuje účinnosť týchto nových nástrojov. Facebook tiež spolupracuje s organizáciami na predchádzanie samovraždám. Hoci spoločnosť nesúhlasí so všetkými nástrojmi na ochranu súkromia, ktoré boli v poslednej dobe prezentované odbornou verejnosťou (nakolko má k otázke ich efektívnosti vážne výhrady) akceptuje, že maloletí mladší ako 18 rokov vyžadujú vyššiu mieru ochrany. Preto napr. zaviedli nové opatrenie, ktoré neumožňuje užívateľom mladším ako 18 rokov sprístupniť svoj profil verejnosti a to ani náhodne. Najväčším problémom je stále skutočnosť, že užívatelia mladší ako 13 rokov klamú o svojom veku, aby si mohli vytvoriť profil na facebooku. Spoločnosť podporuje nahlasovanie takýchto užívateľov a zaviedla tiež systém, ktorý by sa mal pokúsiť takýchto užívateľov nájsť a identifikovať.

Všetci traja rečníci sa zhodli na tom, že podporovanie čisto technických riešení v otázke bezpečnosti na internete môže vytvoriť ilúziu „bezpečnosti“. Tiež sa zhodli, že konzistentný prístup k ochrane maloletých v rámci všetkých typov médií má svoje limity. Existujúce opatrenia pre ochranu maloletých v regulácii televízneho vysielania majú svoje opodstatnenie, avšak nie je možné regulovať rovnakým spôsobom aj internet. Používanie časovej opony v prípade audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie (vo Francúzsku a Belgicku) je síce technicky možné ale je to jasný príklad prenesenia „starých“ mechanizmov do nového prostredia. Priemysel zvažuje prípravu nezávislej štúdie, ktorá by komplexne preskúmala možnosti implementovania samoregulácie a kontrolných mechanizmov (vykonávaných „dôveryhodnou“ treťou stranou).

3. Druhý, posledný deň zasadnutia bolo témou plenárneho zasadnutia „efektívne fungovanie regulačných autorít – aspekty monitorovania“.

- Na úvod plenárneho zasadnutia vystúpili zástupcovia nemeckého, maďarského a švédskeho regulátora a v krátkosti predstavili systémy monitorovania jednotlivých regulačných autorít.

V Nemecku systém monitorovania (televíznych programových služieb) pozostáva z kombinácie monitoringov na základe sťažností divákov a vlastných ad-hoc monitoringov. Niektoré programové služby sú monitorované kontinuálne. Aspoň raz za rok je spustený jeden kompletný tematický monitoring napr. pri príležitosti volieb atď. Záznamy vysielania sú archivované vysielateľmi aspoň 6 týždňov. Keďže v Nemecku je 14 regionálnych regulačných autorít, ktoré dozerajú na súkromné televízie, spoločná komisia koordinuje dohľad nad celonárodnými vysielateľmi. Sankcie sú už udeľované príslušnými regionálnymi regulačnými orgánmi.

V Maďarsku je monitoring kľúčovým prvkom v celom regulačnom systéme. Odbor monitorovania (23 zamestnancov) je povinný vykonávať pravidelné analýzy spravodajských a politicko-publicistických programov, kontinuálny monitoring ako vysielatelia dodržiavajú svoje základné povinnosti, povinnosti súvisiace s ochranou maloletých, stály monitoring najväčších celonárodných komerčných vysielateľov na preskúmanie, či títo vysielatelia dodržiavajú povinnosť vysielat' verejnoprávne programy. Odbor monitorovania je tiež samozrejme zodpovedný za vybavovanie sťažností.

Vo Švédsku je monitoring založený na sťažnostiach divákov. Divácka obec vo Švédsku je dobre informovaná a aktívna. Od 1. augusta 2010 (keď bola založená súčasná regulačná autorita Švédska) do 04. októbra 2011 bolo regulačnému orgánu doručených 2057 sťažností (iba 5 smerovalo voči službám na požiadanie). Regulačný orgán tiež vykonáva niektoré ad-hoc monitoringy, najmä v oblasti sponzorovania a reklamy. Až donedávna existovala povinnosť napísať komplexnú správu ku každému programu, voči ktorému smerovala sťažnosť, čo bolo nesmierne časovo náročné. V súčasnosti existuje možnosť „selektovať“ sťažnosti, pri ktorých je zrejmé, že nedošlo k žiadnemu porušeniu zákona alebo skúmanie, ktorých nie je principiálne dôležité z pohľadu vykonávania zákona.

V rámci diskusie bolo poukázané na vývoj monitoringu v Írsku, kde vzhľadom na vysoký počet sťažností od divákov bola zavedená povinnosť obrátiť sa najprv na vysielateľa a až následne je možné sťažovať sa regulačnému orgánu. Výsledkom bolo podstatné zníženie počtu sťažností doručených regulátorovi. Rovnaké opatrenie bolo zavedené v Malte.

V rámci diskusie bola tiež rozobraná téma monitorovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. Vo Švédsku, kde majú poskytovatelia služieb na požiadanie povinnosť notifikovať regulačný orgán o poskytovaní služby, si zatiaľ splnilo povinnosť iba 13 poskytovateľov. Regulačný orgán si minulý rok objednal prieskum nelineárnych služieb, ktorý zistil, že hoci celkový počet služieb na internete je podstatne vyšší, počet služieb poskytujúcich obsah podobný televíznemu vysielaniu je skromnejší. Vo viacerých prípadoch však nebolo ľahké posúdiť, či daná služba poskytuje obsah podobný televíznemu vysielaniu. Bolo však tiež zistené, že väčšina operátorov má veľmi chabé znalosti o smernici o audiovizuálnych mediálnych službách a zvýšenie povedomia v tejto otázke si bude vyžadovať úsilie zo strany regulátora. Švédsky regulátor tiež poukázal na nedostatok zdrojov na monitorovanie služieb na požiadanie najmä čo sa týka počtu zamestnancov. V Maďarsku, Írsku a Nemecku sa pri monitoringu audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie spoliehajú najmä na samoregulačné a koregulačné orgány. Holandský regulátor použil softvér na vyhľadávanie a identifikovanie služieb na požiadanie na internete, ktorý však už nepoužíva a venuje sa skôr tematickému vyhľadávaniu a monitoringu služieb na požiadanie. Vo Francúzsku regulačný orgán spolupracuje s Národným Inštitútom Audiovizie, ktorý zaznamenáva 2000 webových stránok poskytujúcich audiovizuálny obsah na požiadanie.

V diskusii bolo tiež spomenutých niekoľko pozitívnych príkladov spolupráce medzi regulačnými orgánmi. Tradične dobrá spolupráca (založená na memorande o porozumení z roku 2007) je medzi britským a švédskym regulačným orgánom. Česká republika a Poľsko tiež poukázali na úspešnú spoluprácu pri riešení sťažností v rámci Stredo európskeho Regulačného Fóra (CERF). Nemecko spomenulo uspokojivú spoluprácu so Švajčiarskom a Rakúskom a Portugalsko so Španielskom. Bol však tiež uvedený jeden negatívny prípad, keď sa Belgicko „postťažovalo“ na skutočnosť, že nie je zo strany Luxemburska informované o výsledku vybavenia sťažností, ktoré im Belgicko postúpi na vybavenie. Zástupca Európskej Komisie tiež uviedol, že vítajú tieto pozitívne príklady kooperácie medzi regulačnými orgánmi, nakoľko ustanovenie smernice o audiovizuálnych mediálnych službách,

ktoré nabáda regulačné orgány k spolupráci, nie je tak záväzná, ako by si Európska Komisia predstavovala. Vyzerá, že minimum regulačných orgánov zaviedlo zákonnú povinnosť spolupracovať s ostatnými regulačnými orgánmi do svojich legislatívnych systémov. Z tohto dôvodu teraz Komisia skúma, či je možné faktické dôkazy o spolupráci (pri absencii zákonných ustanovení) považovať za dostatočné implementovanie smernice o audiovizuálnych mediálnych službách v oblasti spolupráce.